



187769 - Nafile Namazların Tümü Kısa mı Tutulur?

Soru

Sabah Namazı Sünneti Gibi Nafile Namazları Kısa Tutmak Caiz/Vacip midir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Kısa tutmak veya tutmamak açısından nafile namazlar üç kısma ayrılır:

Birincisi: Kısa Tutmanın Sünnet Olduğu Nafileler

Bunlardan bazıları şöyledir:

-Sabah Namazı Sünneti

Aişe r.a'dan rivayet edildiğine göre "Rasulullah s.a.v, sabah namazından önce kıldığı iki rekâtı o kadar kısa tutardı ki acaba Fatıha suresini okudu mu okumadı mı diye düşünürdüm." (Buhari 1165)

Şeyh b. Useymin r.h şöyle dedi: Sabah namazı sünneti kısa tutulur. Birinci rekâta Kâfirûn suresi, ikinci rekâta ise İhlas suresi okunur. Veya birinci rekâta Bakara suresinin 136. Ayeti, ikinci rekâta ise Âl-i İmran suresinin 64. Ayeti okunur.

Kişi rükûyu da kısa tutar, öyle ki minimum üç defa *Subhane Rabbiyel Azim* der.

Secdede ise aynı şekilde üç defa *Subhane Rabbiyel Ala* der. Teşehhüdü uzatmaz. Rasulullah s.a.v'in sünneti bu şekildedir. (Lika el Bab el Meftuh)

- İmam Hutbe Okuduğu Esnada Tahiyetu'l-Mescid Kılınması

Câbir b. Abdullah r.a'dan rivayet edildiğine göre o şöyle dedi: Nebi s.a.v cuma günü insanlara



hutbe okurken Suleyk el Ğatafani geldi. Nebi a.s ona: “Ey Suleyk! Kalk iki rekât kıl fakat kısa tut.” buyurdu, sonra şöyle dedi: “Biriniz cuma günü geldiğinde imam da hutbe veriyorsa iki rekât kılınsın ve bunları kısa tutsun.” (Muslim 875)

-Gece Namazına Kısa İki Rekâtla Başlamak

Ebu Hureyre r.a’dan rivayetle Rasulullah s.a.v şöyle dedi: “Biriniz gece namazına kalktığında hafif/kısa iki rekât kılınsın”. İbn Abbas r.a’nın rivayet ettiği hadiste de bu şekilde yapmıştır.

-Tavaf Namazı

Zira bu konuda meşru olan kısa tutmaktır. Sabah ve akşam namazları sünnetleri gibi kısa tutulur. Şeyh b. Useymin r.h şöyle dedi: Bu namaz, birinci rekâtta Kâfirûn suresi, ikinci rekâtta İhlas suresi okunmak üzere kısa tutulur. Namazın öncesinde veya sonrasında dua yoktur. (Mecmu Fetava B. Useymin 24/463-464)

İkincisi: Namazı Uzatmanın Sünnet Olduğu Nafiler

Küsun/güneş tutulması namazı ve gece namazı vb. namazlardır. Abdullah b. Abbas r.a’dan rivayetle şöyle dedi: Rasulullah s.a.v’in zamanında güneş tutuldu, Nebi s.a.v halk ile birlikte uzun bir namaz kıldı, öyle ki Bakara suresi okuması kadar uzun sürdü.

Şeyh el Mubarekfuli r.h şöyle dedi: Bu hadis, gereğince güneş tutulması namazını uzun surelerle kılmanın meşru olduğunu gösterir. Tüm alimler bunu müstehap görmüştür. (Mir’at el Mefatih Şerh Mişkat el Mesabih 5/136)

Rasulullah s.a.v’in gece namazı ile ilgili Âişe r.a şöyle demiştir: “Rasulullah s.a.v ne ramazanda ne de ramazandan başka gecelerde on bir rekâtta fazla namaz kılmış değildir. Dört rekât namaz kılardı. Artık onların güzelliğini ve uzunluğunu sorma! Sonra dört rekât (daha) kılardı; onların da güzelliğini ve uzunluğunu sorma! Sonra üç rekât namaz kılardı...” (Muslim 738)

Nevevi r.h şöyle dedi: Bu hadis ve sonrasında zikredilen hadisler, kıyam ve kıraatin uzatılmasının meşru olduğunu gösterir. Bu da Şafii r.h’ın mezhebini destekler. Zira onlar şöyle der: Kıyamın



uzatılması rükû ve sücudun çoğaltılmasından daha faziletlidir. (Şerh Sahih Muslim, Nevevi)

Üçüncüsü: Kısaltma veya Uzatma Hususunda Nebi s.a.v'den Herhangi Bir Rivayet Gelmeyen Nafileler

Bu tür nafilelerde, kıyamın mı uzatılması yoksa rükû ve sücudların mı çoğaltılması daha faziletlidir diye ilim ehli arasında ihtilaf mevcuttur.

Hanbeli r.h şöyle dedi: Secde ve rükûların çoğaltılması kıyamın uzatılmasından daha faziletlidir.

El Behuti r.h şöyle dedi: Nebi s.a.v'den hafifletilmesi/kısaltılması rivayet edilen sabah namazı sünneti, gece namazının başlangıcı, imam hutbe verirken mescide girildiğine kılınan Tahiyetu'l-Mescid gibi namazlar ve Güneş tutulması namazı gibi namazın uzatılması hususunda faziletli olan ittibadır. Yüce Allah şöyle dedi: "Andolsun, Allah'ın Resûlünde sizin için; Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır." Bu iki durum dışında rükû ve sücudun çoğaltılması kıyamın uzatılmasından daha faziletlidir. Rasulullah s.a.v şöyle buyurdu: "Kulun Rabbine en yakın olduğu an secdede olduğu andır."

Sevben r.a'dan rivayetle Nebi s.a.v'in şöyle dediğini işitmiştir: "

"Çok secde etmeye bak! Zira senin Allah için yaptığın her secde karşılığında Allah seni bir derece yükseltir ve bir hatanı siler." Secdenin kendisi bile diğer hareketlerden daha faziletlidir. Nitekim farz ve nafilede bile vaciptir. Allah dışında kimseye mübah değildir. Nafilede kıyam farz değildir. Ayrıca namaz dışında mübahtır. Anne babaya, toplumun büyüğüne kalkmak/kıyam yapmak caizdir. (Keşşaf el Kina 1/441)

Şafii r.h mezhebinde ise kıyamın uzunluğu rükû ve sücudun çokluğundan daha faziletlidir.

Nevevi r.h şöyle dedi: Bizim mezhebimizde kıyamın uzatılması, rükû, sücud ve rekât sayısının çoğaltılmasından daha faziletlidir. (El Mecmu 3/537)

Bazı alimler, gece ve gündüz kılınan namazlar arasında fark gözetirler.

Şevkani r.h şöyle dedi: İshak b. Rahuveyh şöyle dedi: Gündüzde sücud ve rükûların çoğaltılması



daha faziletlidir. Gecede ise kıyamın uzatılması daha faziletlidir. Ancak kişi geceleri namaza kalkıyorsa onun için rükû ve sücutları çoğaltması daha faziletlidir.

İbn Udey şöyle dedi: İshak bunu söylemiştir çünkü onlar Nebi s.a.v'in gece namazını uzunluğuyla nitelemişler. Çünkü gündüz namazlarının gece namazları gibi uzun olduğu rivayet edilmemiştir. (Neylu'l-Avtar 3/91)

Sonuç:

Hem sözel hem eylemsel olarak kısaltılması hususunda Nebi s.a.v'den rivayet edilen namazlar sünnet icabı kısaltılır. Uzatılması hususunda rivayet edilen nafileler ise sünnet gereği uzatılır. Bunun dışındaki namazlarda ise alimler ihtilaf etmişlerdir. Kıyam mı daha faziletli yoksa sücud ve rükûnun çoğaltılması mı daha faziletlidir?

Bunun cevabı kişiden kişiye değişebilir. Bu nedenle kişiye hangi yöntem daha fazla huşu ve takva sebebi ise o yöntem tercih edilir. Nitekim Nebi s.a.v'den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: "Kişi tek başına namaz kılarsa dilediği gibi kılsın."

Akıllı olup hayırlara muvaffak olan insan, vacip olmayan namazlarda nasıl davranacağını bilir ve hangi durumun daha yararlı olacağını tahmin edebilir. (El Şerhul Mumti 5/79-80)

En iyisini Allah bilir.